

FOGYATKOZÁSOK

OKKULTÁCIÓK

NAPFOGYATKOZÁS — 1984. V. 30.

Észlelők	Műszer
Dezső Barnabás /Pécs/	7 x 50 B
Halmi Gábor /Pécs/	7 x 50 B
Karászi István /Hort/	6,3 L
Kárpáti Zoltán /Pécs/	5 L
Keszthelyi Sándor /Vasas/	7 x 30 B
Kovács Péter /Pécs/	5 L
Mayer Tamás /Pécs/	7 x 50 B
Spányi Péter /Budapest/	5 L, 7 x 50 B, fotó
Szakács József /Tatabánya/	5 L, 7 x 50 B, fotó
Szegő Levente /Pécs/	4 x 30 B
Szítkay Gábor /Abaliget/	7 x 50 B
Szoboszlai Zoltán /Hajdúnánás/ és szakköre	fotó
Szöke Balázs /Pécs/	10 x 50 B
Soós Zoltán /Székesfehérvár/	fotó
Tarnay Kálmán /Budapest/	5 L, 7 x 50 B, fotó

További 4 észlelő szabadszemes megfigyelést végzett.

Lassan hagyománnyá válik, hogy a fogyatkozások idejére rendre rossz idő várja az amatőröket. Ennek ellenére szép számú megfigyelés érkezett be. Sajnos a rossz idő miatt az észlelések elég hiányosak - az értékelhetőek is igen kis teljesítményű műszerekkel születtek. Szép fotók is érkeztek be, bár sokan csak jelezték a fényképezést, s ezidáig ezek eredményéről még nem kaptunk hírt. Ezért kérem azokat, akiknek sikerültek fényképei, s még nem küldték el, postázzák a címre. Az esetleges negatívokat postafordultával visszaküldöm.

Értékelhető időadatok a zavaró felhőzet miatt csak a pécsi megfigyelőktől érkeztek. /Lásd: Föld és Ég 1984/8./ Az itt észlelők egy része a Misina-tetőn követte végig a fogyatkozást igen jó átlátszósági viszonyok mellett. Az első kontaktust a binokulárokban 17:25:40^s UT-kor látták PA 220°-nál, ami nagyon jó egyezést mutat az előrejelzett értékekkel /17:23 UT - PA 229°/. A városból ezt 17,7 másodperccel később vették észre, ami érthető is a levegő eltérő tisztasága miatt. A fedés szabad szemmel Pécsről 17:24 UT-tól vált érezhetővé. Később - a jó légkörnek köszönhetően - a rögzített 10 x 50 B-ben a holdperem egyenetlenségei is sejthetővé váltak. Ezt Szoboszlai Z. jól sikerült fotóin is meg lehet figyelni. A legkésőbbi feljegyzés a fogyatkozásról 18:07:25^s UT-kor történt, így sajnos a 18:18-ra jelzett maximális takarást, ill. a föltcsoport fedését senkinek sem sikerült látnia.

Hőmérséklet- és légnyomásmérést 2 észlelő /Dr. Prehoffer Elemér és Tresó Gábor/ végzett. Náluk ugyanis borult volt az égbolt, így távcsővel már nem követhették végig a jelenséget. A budapesti hőmérsékletmérések alapján úgy tűnik, hogy a fogyatkozás kezdeté-

vel az addiginál nagyobb mértékben csökkent a hőmérséklet. Ez a tendencia az abasári adatokban nem tükröződik, ott csupán szabályos hullámszerűség mutatható ki $0,6^{\circ}\text{C}$ amplitudóval. De az átlag itt is csökkenő tendenciát mutat. A légnyomásadatok szabálytalan ingadozást mutatnak.

A részleges fogyatkozás kicsiny hatását nehéz kimutatni pl. még hőmérsékletméréssel is. Az időjárási elemek hatása erőteljesen érvényesül, a környezet /városklíma/ erős befolyása könnyen elmoshatja, torzíthatja a fogyatkozás hatását.

OKKULTÁCIÓK

Észlelők	Észlelés	Műszer
Bucsi Gábor /Békés/	2	5,6 T
Magnitudó A.K. /Debrecen/	25	?
Nagy Sándor /Debrecen/	2	5 L
Ravasz Bálint /Gyopárosfürdő/	2	5 L
Szabó Bálint /Debrecen/	3	15 T
Vaskúti György /Vaskút/	1	5 L
Zajáczy György /Debrecen/	4	6,3 L
összesen:	39 megfigyelés	

Különösen a debreceni megfigyelők jóvoltából aránylag szép számú észlelés gyűlt össze. Sajnos a beérkezett adatok jelentős hányada nem teljes. Gyakran csak az első kontaktust rögzítették megfigyelőink, bár többször csak az időjárás miatt történt így.

A legtöbb adat az 1984. II. 13-14-i Gemini-fedésekről érkezett be. A megfigyelők közül 5 küldött be erről észlelést. A 13-i fedésnél a földrajzi fekvésnek megfelelően az eltűnést először Békésen 19:18:58 UT-kor vette észre Bucsi G. Debrecenben ez csak jó 5 perc múlva látszott bekövetkezni 19:24:16,8-kor /Szabó, Zajáczy/. Az ϵ Gem kb. PA 40° -nál, a Kepler krátertől nem messze, a Sinus Iridummal egy magasságban, meredek szögben lépett be égi kísérőnk mögé.

Másnap a Hold a χ Gem-et fedte el. A legkorábbi és igen pontos észlelést Vaskútról kaptam. Eszerint az eltűnés itt 17:18:14,1 UT-kor történt, míg Gyopárosfürdőn 17:22:00-kor, Békésen 1 perc 9 sec múlva, Debrecenben pedig 17:25:20,3 UT-kor. A belépés helye PA 30° körüli, aránylag lapos szögben következett be a $46^{\circ}06'36''\text{N}$, $18^{\circ}59'10''\text{E}$ -nél. Sajnos az időjárás nem volt ideális, a munkát nagyban gátolta a nyugtalan légkör és a fátyolfelhős égbolt.

KARÁSZI ISTVÁN

Okkultáció előrejelzéseinket lásd a 32. oldalon! / - a szerk./